

Т.В. Нагачевська. – Режим доступу: http://www.econom.univ.kiev.ua/articles/ME/nagachevska/Integration_processes_and_creating_an_innovative_model_of_economic_development_of_Ukraine.pdf

5. Онищенко В.П. Ризики євразійської інтеграції / В.П. Онищенко // Журнал європейської економіки. – 2013. – №1. – С. 41–55.

6. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

7. Панченко Ю. Український експорт: дна досягнуто. Копаємо чи піднімаємося? [Електрон. ресурс] / Ю. Панченко. – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2015/08/17/7037092/>

8. Потенціал сталого розвитку України на шляху реалізації інтеграційного вибору держави: [монографія] / [О.М. Алімов, І.М. Лицур, В.В. Микитенко та ін.]. – К.: ДУ ІЕПСР НАН України, 2014. – 520 с.

9. Україна на шляху до європейської інтеграції: економічна безпека, переваги вибору: [монографія] / [за ред. В.М. Нижника]. – Хмельницький: ХНУ, 2008. – 307 с.

10. Юхименко В.В. Інтеграційні пріоритети України в контексті світових трансформаційних процесів / В.В. Юхименко, Т.С. Місяць // Вісник КНТЕУ. – 2013. – №2. – С. 5–17.

О.М. ДЕНИСЮК,

д.е.н., доцент, Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету

Формування локальної бази даних підсумкового внутрішньогосподарського обліку та контролю в системі управління підприємством

У статті розглянуто актуальні питання формування локальної бази даних підсумкового внутрішньогосподарського обліку та контролю в системі управління підприємством. Окреслено порядок вирішення завдань внутрішньогосподарського обліку і контролю за рівнями облікового процесу.

Ключові слова: внутрішньогосподарський облік, внутрішньогосподарський контроль, база даних, контрольний процес, антикризове управління.

А.Н. ДЕНИСЮК,

д.э.н., доцент, Винницкий торгово-экономический институт Киевского национального торгово-экономического университета

Формирование локальной базы данных итогового внутрихозяйственного учета и контроля в системе управления предприятием

В статье рассмотрены актуальные вопросы формирования локальной базы данных итогового внутрихозяйственного учета и контроля в системе управления предприятием. Установлен порядок решения задач внутрихозяйственного учета и контроля за уровнями учетного процесса.

Ключевые слова: внутрихозяйственный учет, внутрихозяйственный контроль, база данных, контрольный процесс, антикризисное управление.

The article deals with topical issues of forming local database of the outcome of internal accounting and control system management. Outlined the procedure for resolving problems of internal accounting and control of the levels of your process.

Keywords: internal managerial accounting, internal control, database, process control, crisis management.

Постановка проблеми. Внутрішній облік є важливою функцією інформування системи антикризового управління, що повсякчас спрямована на виявлення кризових загроз. За даних умов особливої актуальності набуває питання формування бази даних внутрішньогосподарського обліку в системі управління підприємством. Розв'язання даної проблеми дозволить створити облікову базу даних для внутрішньогосподарського контролю з метою прийняття відповідних управлінських рішень, що зумовить здійснення ефективної фінансово-господарської діяльності підприємства та усунення потенційної можливості його банкрутства.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Дослідження особливостей внутрішньогосподарського обліку в системі управління підприємством охоплює низку окремих актуальних питань, а саме: функціональний зміст обліку і контролю, питання їх взаємозв'язку, інформаційне забезпечення.

Проблеми організації та методології внутрішнього обліку та контролю досліджували такі вітчизняні фахівці, як С.В. Бардаш [1], Н.Г. Виговська [2], Є.В. Калюга [3], Л.В. Нападівська

[7] та інші. Названі автори притримуються власної точки зору з деяких питань методологічного характеру, але вони сформулювали подальшу базу для майбутніх досліджень. Підсумковий внутрішньогосподарський облік вимагає концентрування інформації антикризового спрямування з метою управління підприємством відповідно до існуючих кризових загроз.

Метою статті. Обґрунтування особливостей напрямів удосконалення внутрішньогосподарського обліку та контролю в системі управління підприємством.

Виклад основного матеріалу. Інститут присяжних бухгалтерів у США визначив основну функцію обліку як «забезпечення кількісної інформації, головним чином, фінансового характеру щодо господарюючих суб'єктів (economic entity) з метою використання цієї інформації для прийняття управлінських рішень» [5]. Подане тлумачення не розділяє облік за обліковими системами і може бути віднесене як до бухгалтерського, так і до внутрішньогосподарського обліку, що дозволяє охарактеризувати останній як відносно самостійний рівень інформаційної системи управління господарською діяльністю,

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

на якому здійснюється вимірювання, обробка і передавання облікової інформації щодо господарюючого суб'єкта.

Головною метою внутрішньогосподарського обліку в системі антикризового управління підприємством є створення бази облікових даних для прийняття управлінських рішень, спрямованих на запобігання кризовим загрозам.

Формування системи внутрішньогосподарського обліку і контролю здійснюється у межах загальної побудови облікового процесу, який розглядається як технологічний процес, де у результаті перетворення первинної облікової інформації формується вихідна продукція у вигляді відповідних показників щодо результатів діяльності і фінансового стану, які і є основою інформаційної бази антикризового управління підприємством.

В умовах застосування сучасних інформаційних технологій, в умовах сучасного технологічного процесу планування, облік, аналіз і контроль господарських операцій розглядаються як елементи єдиної інформаційної системи антикризового управління підприємством.

В умовах електронної обробки економічної інформації обліковий процес здійснюється за такими етапами: документування фактів, що належать до господарської діяльності; узагальнення первинної облікової інформації у зведених реєстрах внутрішньогосподарського обліку; формування звітності внутрішньогосподарського обліку; формування архіву облікових даних та закриття облікового періоду.

Базуючись на концептуальних засадах формування інформаційної системи управління підприємством [6]), для підприємств торгівлі запропоновано організаційно-інформаційну модель автоматизованої обробки облікової інформації, побудовану за двома відносно самостійними модулями: модулем доходів, затрат і фінансових результатів та модулем надходжень, видатків та чистого руху коштів і локалізовану за рівнями обробки економічної інформації. При необхідності в інформаційній системі антикризового управління можна створити окремі модулі для формування і обробки первинної інформації залежно від кризових загроз оперативного, інвестиційного та фінансового характеру, які можуть бути ідентифіковані на основі тих чи інших облікових даних.

У таблиці наведено задачі внутрішньогосподарського обліку і контролю підприємства торгівлі, розподілені за рівнями облікового процесу.

Рівні електронної системи відповідають етапам облікового процесу, які своєю чергою окреслюють коло завдань, що вирішуються на відповідному рівні.

Перший рівень електронної інформаційної системи антикризового управління призначено для формування, обробки первинної інформації і відображення результатів для прийняття управлінських рішень за місцем здійснення операції. На першому рівні має здійснюватись аналітична оцінка доцільності та перевірка відповідності кожної операції вимогам чинного законодавства і стандартам (нормативам, встановленим для результативних показників.

Етап первинного обліку операцій, локалізованих за модулем доходів, затрат і фінансових результатів та модулем надходжень, видатків і чистого руху коштів, є основним джерелом фактографічної інформації. В умовах кризових загроз на етапі первинного обліку важливу роль відіграє контрольна функція антикризового управління: здійснюється контроль

доцільності та відповідності операцій чинному законодавству, правильності їх оформлення, можливих позитивних і негативних наслідків. Вихідні документи першого рівня електронної системи обробки облікових даних мають відповідати меті оперативного антикризового управління, створюючи інформаційну базу для попередньої оцінки кризових загроз.

Другий рівень електронної інформаційної системи антикризового управління дозволяє систематизувати та узагальнити облікову фактографічну інформацію за кожним створеним модулем, перш за все, за відповідними періодами. Контрольно-аналітичні процедури другого рівня електронної системи здійснюються за комплексами завдань та розглядаються як основа прийняття оперативних управлінських рішень. Це означає, що серед методичного забезпечення внутрішньогосподарського обліку на цьому рівні переважають методи економічного аналізу і контролю. Застосування методичних прийомів структурного і трендового аналізу, детермінованих та стохастичних факторних моделей, методів оцінки за моделями операційного та фінансового важеля, CVP, процедур внутрішньогосподарського контролю дозволяють своєчасно виявити кризові загрози і вжити відповідних заходів щодо їх усунення.

Третій рівень електронної інформаційної системи антикризового управління призначений для її узагальнення у звітності внутрішньогосподарського обліку. Підсумковий облік, що є основою побудови третього рівня інформаційної системи антикризового управління, являє собою завершальну стадію облікового процесу, на якій реалізується інформаційний продукт. Ефективність підсумкового обліку ґрунтується на визначенні та встановленні пріоритетів надання інформації, які обов'язково регламентують терміновість та адресність передавання відповідних даних. Підтримання реального часового масштабу при забезпеченні користувачів даними обліково-контрольного спрямування здійснюється в умовах багатoprogramного режиму, що дозволяє реагувати на кризові загрози у момент їх виявлення. Своєчасне складання звітності та здійснення на її основі ретроспективного аналізу і заключного контролю є необхідною умовою прогнозування економічних результатів, показників руху грошових коштів, структури майнового та фінансового потенціалу відповідно до потреб, обумовлених кризовими загрозами. На цій основі розробляються і обґрунтовуються стандарти контролю за показниками, що характеризують безпеку операційної діяльності, фінансову стійкість та платоспроможність підприємства, визначаються межі припустимих відхилень з метою запобігання кризовим загрозам. Повнота і об'єктивність інформації, яка створюється на заключному рівні електронної системи, тісно пов'язана з організацією облікового процесу на попередніх рівнях інформаційної системи і безпосередньо залежить від якості даних, сформованих у первинному та поточному обліку.

Локальна база даних підсумкового внутрішньогосподарського обліку формується на основі поєднання фактографічних облікових даних, планових показників та зовнішньої інформації правового і нормативно-довідкового характеру. Обробка підсумкових даних на третьому рівні електронної інформаційної системи передбачає їх класифікацію і систематизацію відповідно до вимог, характер яких визнача-

Перелік завдань внутрішньогосподарського обліку і контролю за рівнями облікового процесу в умовах застосування електронної інформаційної системи антикризового управління

Рівень електронної системи	Етап облікового процесу	Завдання, що вирішуються на відповідному рівні
1	2	3
Перший	Вхід до системи (первинний облік)	Підготовка первинних даних та відображення їх на машинних носіях. Аналіз, контроль і коригування первинної інформації, розподіленої за центрами відповідальності. Отримання у запитальному режимі відповідної інформації. Формування локальної бази даних. Формування вихідної інформації первинного обліку
Другий	Процес системи (поточний облік)	Систематизація, узагальнення і контроль первинної інформації. Виправлення виявлених у процесі контролю помилок. Оперативний аналіз поточної інформації внутрішньогосподарського обліку. Створення локальної бази даних поточного обліку. Формування вихідної інформації поточного обліку
Третій	Вихід із системи (підсумковий облік)	Формування внутрішньої звітності. Систематизація облікових даних відповідно до запитів системи антикризового управління. Формування носіїв для архівного збереження облікової інформації. Коригування нормативно-довідкової інформації. Контроль поточної та підсумкової інформації внутрішньогосподарського обліку. Ретроспективний аналіз облікових даних. Заклучний контроль, перспективний аналіз і прогнозування в системі антикризового управління. Складання бюджетів на наступний період

ється за комплексом задач антикризового управління підприємством.

Висновки

Сучасний етап розвитку економіки характеризується посиленням кризових загроз, що не може не викликати концептуальних змін в організації та методології внутрішньогосподарського обліку і контролю. Інформаційні функції внутрішньогосподарського обліку та контролю мають бути інтегровані в єдину інформаційну систему з метою комплексного управління підприємством. На цій основі визначено основний принцип формування інформаційної бази внутрішньогосподарського обліку, відповідно до якого внутрішньогосподарський облік, ґрунтуючись на даних фінансових звітів, залучає дані поточного та первинного бухгалтерського обліку нарівні з власною, притаманною тільки йому інформацією, деталізованою відповідно до потреб антикризового управління за створеними на базі структурних та функціональних підрозділів підприємства центрами відповідальності.

Список використаних джерел

1. Бардаш С.В. Контроль діяльності суб'єктів господарювання: гіпотези та версії порушень: монографія / С.В. Бардаш. – К: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – 312 с.
2. Виговська Н.Г. Господарський контроль в Україні: теорія, методологія, організація: [монографія] / Н.Г. Виговська. – Житомир: ЖДТУ, 2008. – 532 с.
3. Калюга Є.В. Фінансово-господарський контроль у системі управління: монографія / Є.В. Калюга. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2002. – 360 с.
4. Максимова В.Ф. Контроль в управлінні економічними процесами на підприємстві: [навчальний посібник] / В.Ф. Максимова. – Суми: ВТД «Університетська книга». – 2008. – 190 с.
5. Мидлтон Д. Бухгалтерський учет і прийняття фінансових рішень. Учеб. пособие: Пер. с англ. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1997. – 408 с.
6. Мних Є.В., Бутко А.Д., Большакова О.Ю., Кравченко Г.О., Никонович Г.І. Аналіз і контроль в системі управління капіталом підприємства / За ред. Проф. Є.В. Мниха. – К.: КНТЕУ, 2005 – 232 с.
7. Нападовська Л.В. Внутрішньогосподарський контроль в ринковій економіці: Монографія. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2000. – 224 с.

В.М. КОВАЛЬОВ,

д.е.н., професор, Українська інженерно-педагогічна академія

Наукові підходи до формування мотиваційного механізму машинобудівних підприємств

Визначені наукові підходи до формування мотиваційного механізму підприємств, методи кількісної оцінки балансу соціально-економічних інтересів найманих працівників і підприємців. Виявлені умови, за яких порушується баланс інтересів на користь роботодавців.

Ключові слова: мотивація, механізм, баланс, соціально-економічні інтереси, персонал, підприємств.

В.Н. КОВАЛЕВ,

д.з.н., професор, Украинская инженерно-педагогическая академия

Научные подходы к формированию мотивационного механизма предприятий

Определены научные подходы к формированию мотивационного механизма предприятий, методы количественной